

ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА
VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING CENTRE

ГОДИШНА
ПРОГРАМА ЗА РАБОТА
НА ЦЕНТАРОТ ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И
ОБУКА ЗА 2015 ГОДИНА

ноември, 2014 година
С к о п ј е

Врз основа на член 35 од Законот за стручно образование и обука (Сл. весник на Република Македонија бр. 71/06, 117/08, 148/09 и 17/11, 24/13, 137/13 и 41/14), Управниот одбор на Центарот за стручно образование и обука, на 12.11.2014 година, ја усвои Годишната програма за работа на Центарот за стручно образование и обука за 2015 година, со финансиски план.

В О В Е Д

Годишната програма за работа на Центарот за 2015 година претставува документ со кој се предвидени активностите кои ќе се реализираат за период од една година

Во текот на 2015 година Центарот ќе продолжи со реализирање на активностите кои произлегуваат од Законот за стручно образование и обука. Ќе се изработуваат програмски документи за средното стручно образование: стандарди на занимања и стручни квалификации, наставни планови и наставни програми, според искажаните потреби на пазарот на трудот, и ќе се продолжи со активностите врзани за успешна реализација на екстерното проверување на постигањата на учениците. Центарот ќе продолжи со учество во подготовката и во развојот на Македонската рамка на квалификации со акцент на изработка на описот на елементите на квалификации. Во согласност со надлежностите кои произлегуваат од Законот за стручно образование и обука, Центарот ќе продолжи со развивање на стручното образование и обука со цел усогласување на потребите со современиот технолошки и општествен развој. Во таа насока, Центарот ќе учествува во реализирањето на краткорочните цели кои се дефинирани во акцискиот план од Стратегијата за развој на стручното образование во Република Македонија, во контекст на Доживотно учење во период 2013-2020 година. Центарот ќе направи анализа за потребите од обуки, ќе изготви акциски план за обуки и ќе реализира обуки на воспитно-образовниот кадар во стручните училишта.

Врз основа на горе изнесеното, клучните приоритети за 2015 година можат да се структурираат во следните четири сектори и едно самостојно одделение.

1. Истражување и развој на стручното образование и обука;
2. Развој на стандарди и наставни планови и програми;
3. Меѓународна соработка и социјално партнерство;
4. Деловна поддршка и
5. Одделение за финансиски прашања.

Од страна на Центарот, перманентно ќе се следи реализирањето на Годишната програма, а по завршување на првите шест месеци, ќе биде направена анализа за спроведувањето на програмираните активности и во зависност од потребите, ќе биде направена соодветна измена или дополнување на истата.

ПРОГРАМСКА РАМКА

Во деловите што следат се опишани програмските активности кои се структурирани во четири сектори и две самостојни одделенија.

Секои од овие делови е опишан преку следните елементи: **цели** кои ги претставуваат очекувањата од секторите, **краток опис** кој ги опишува активностите за остварување на очекуваните резултати и **индикатори за постигнувањата на резултатите** каде што се претставени излезните очекувања преку кои ќе може да се оценува постигањето на резултатите и успешноста во остварувањето на целите.

Програмските активности на Центарот како јавна установа, ќе се спроведуваат согласно со приоритетните политики на Владата на Република Македонија и Министерството за образование и наука. Значајно место во спроведувањето на програмските активности ќе имаат социјалните партнери, установите за стручно образование и обука во Република Македонија и проектите во делот на стручното образование.

I. ИСТРАЖУВАЊЕ И РАЗВОЈ НА СТРУЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

Цели

Континуирано во текот на 2015 година, Центарот ќе ги продолжи активностите околу истражувањето и развојот на стручното образование и обука во реализирање на активностите од Стратегијата за развој на стручното образование во Република Македонија 2013 - 2020 година.

Кус опис

Центарот ќе учествува во спроведување на оперативниот план на Владата на Република Македонија во 2015 година на активни мерки и политики за вработување. Со оперативниот план ќе бидат опфатени повеќе целни групи, а ќе се однесува на повеќе занимања кои ќе бидат утврдени со анализата што ќе ја спроведе Агенцијата за вработување на Република Македонија.

Центарот во соработка со образовната програма на Македонската радио и телевизија, ќе продолжи и наредната 2015 година со реализација на програма за промовирање на стручното образование.

Во првата половина на 2015 година, ќе отпочнат активности за изработка на анализа на постојната состојба на техничкото образование во Република Македонија со цел негово модернизирање, во рамките на проектот „Развој на вештини и иновации“ поддржано од Светска банка.

Во текот на 2015 година, Центарот ќе учествува во реализација на активностите поврзани со имплементација на Македонската рамка на квалификации.

Советниците од Центарот ќе работат на изготвување предлог-мерки за подобрување на квалитетот на наставата и оценувањето на наставниците по стручните предмети, ќе развиваат програма за подобрување на квалитетот на наставата по стручните предмети во училиштето, врз основа на извештајот од спроведената интегрална евалуација од страна на Државниот просветен инспекторат, како и обезбедување поддршка на стручното образование преку советување, инструирање и менторирање на наставниците, обучувачите по стручните предмети и практична настава во стручното образование и обука. Според донесеното упатство од страна на Центарот, за планирање, организирање и реализирање на советување, инструирање и менторирање на наставниците и обучувачите по стручните предмети во средните стручни училишта, потребно е да се посетат по еднаш сите 72 стручни училишта, врз основа на што ќе се изработи извештај од реализираната посета. Извештајот ќе послужи за вреднување на наставникот кој ќе му послужи за нивниот кариерен и професионален развој.

Центарот ќе ја продолжи соработката со УСАИД за отворање нови Центри за кариера во ССУ.

Во текот на првата половина од 2015-та година, ЦСОО ќе учествува во реализација на подготвителните активности што се поврзани со отпочнување на реформата на постсредното образование. Овие активности ќе се реализираат во рамките на ИПА проектот.

Центарот активно ќе се учествува и во дефинирањето на активностите што ќе се реализираат во рамките на модернизирањето на техничкото образование во Република Македонија поддржани од Светска Банка.

Согласно со Законот за средно образование, врз основа на резултатите од екстерното проверување на постигањата на успехот на учениците, се оценува објективноста и професионалноста на наставникот во вреднувањето на постигнувањата на успехот на ученикот. Оценувањето се врши со споредување на резултатите на екстерното проверување на постигањата на ученикот со годишната оценка на ученикот по соодветниот предмет за што Државниот испитен центар изготвува збирен извештај со резултати од спроведеното екстерно проверување на постигањата на успехот на учениците. Врз основа на збирниот извештај со резултати од спроведеното екстерно проверување на постигањата на успехот на учениците, 20% од наставниците кај кои има

најголеми отстапувања во добиените показатели им се намалува платата за наредната година 15% од платата што ја примале. Бирото за развој на образованието и Центарот за овие наставници се должни да обезбедат соодветна стручна советодавна помош. За таа цел, во текот на 2015 година, секој советник од соодветната струка ќе одржи еднодневна обука на наставниците за подобрување на квалитетот на оценувањето на учениците.

Согласно со надлежностите кои произлегуваат од Законот за стручно образование и обука, Центарот ќе продолжи со развивање на стручното образование заради усогласување со потребите на современиот технолошки и општествен развој. Во таа насока во 2015 година, Центарот ќе учествува во реализирање на активностите од Стратегијата за развој на стручното образование во Република Македонија 2013-2020 година.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- ≠ Земено учество во спроведувањето на оперативниот план на Владата на Република Македонија во 2015 година за повеќе занимања;
- ≠ Промовирано стручно образование и обука;
- ≠ Отворени нови центри за кариера во средните стручни училишта;
Изработена анализа на постојната состојба на техничкото образование во Република Македонија;
- ≠ Спроведени активности за реализација на краткорочните цели од Стратегија за развојот на стручното образование во Република Македонија 2013-2020 година;
- ≠ Одржани најмалку по една средба во секое стручно училиште (72 стручни училишта);
- Одржана еднодневна обука за стручна советодавна помош на наставниците по стручните предмети, одделно за секоја струка.
- дефинирањето на активностите што ќе се реализираат во рамките на модернизирањето на техничкото образование во Република Македонија поддржани од Светска Банка.

II. РАЗВОЈ НА СТАНДАРДИ И НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

Цели

Центарот ќе продолжи со активностите за реформа на средното стручно образование и тоа на стручното оспособување, стручното образование за занимања и техничкото образование. За таа цел, во текот на 2015 година, во рамките на ИПА проектот ќе бидат реализирани активностите за довршувањето на реформата во стручното образование за занимање и стручното оспособување со траење до две години. Во првиот квартал од 2015 година ќе започнат и активностите за реформа во техничкото образование, поддржани од Светска банка во рамките на проектот „Модернизација на техничкото образование“.

Центарот ќе ги развива стандардите на занимања и стручни квалификации, согласно со реформите во стручното образование и според искажаните потреби на пазарот на трудот, доколку се обезбедат потребните претпоставки за успешна реализација на овие активности.

Согласно со изработените наставни планови и програми за новите профили во четиригодишното образование, како и за реформираните профили во двегодишното и тригодишното стручно образование (според Твининг проектот), ќе се изработат Нормативи за наставни средства и помагала и Норматив за наставен кадар.

Центарот ќе ги достави изработените стандарди на постигања на учениците до Министерството за образование и наука на нивно одобрување.

Центарот ќе изработи стандарди на постигањата на учениците врз основа на изработените наставни програми во техничкото образование за новите образовни профили и реформираното стручно образование и обука за стручно оспособување и стручно образование за занимања.

Во согласност со Законот за средно образование и Законот за стручно образование и обука, Центарот ќе продолжи со изработка на прашања за екстерно проверување на постигањата на учениците за оние наставни програми за кои има изработено.

Кус опис

Според искажаните потреби, Центарот ќе учествува во изработка на програмски документи за четиригодишното образование кои ќе произлезат од потребите на училиштата и од Конкурсот за упис на ученици во средното образование во учебната 2015/2016 година и од потребите на реформата на техничкото образование.

- **Изработка на стандарди на занимања и стручни квалификации за образовни профили од тригодишно стручно образование и стручно оспособување, кои не се опфатени со Твининг проектот**

Врз основа на Концепцијата на стручното образование за занимања и на Концепцијата на стручното оспособување со траење до две години, во 2015 година ќе продолжи реформирањето на стручното образование за занимања и на стручното оспособување за оние профили кои не беа опфатени со Твининг проектот, а кои ги бара пазарот на трудот во рамките на ИПА проектот. Најпрво, ќе се изработат стандарди на занимања за активните образовни профили.

Со Твининг проектот во 2011-2013 година се реформирани 12 образовни профили од тригодишно образование и еден образовен профил од двегодишно стручно оспособување. Во 2015 година потребно е целосно да се реформира тригодишното образование и стручното оспособување. Се планира да бидат реформирани вкупно 20 образовни профили по сите струки. За таа цел ќе се изработат вкупно 30 стандарди на занимања за сите образовни профили од тригодишното стручно образование и стручно оспособување. За истите образовни профили ќе се изработат и 20 стручни квалификации.

- **Изработка на наставни планови за стручно оспособување и стручно образование за занимање за образовни профили, кои не се опфатени со Твининг проектот**

За реформираниите образовни профили за стручното образование за занимања и на стручното оспособување ќе бидат изработени 20 наставни планови и исто толку стандарди на образовен профил.

- **Изработка на стандарди на постигањата на учениците по стручните предмети и практичната настава**

Во текот на 2015 година, Центарот ќе изработи стандарди на постигањата на учениците за изработените наставни програми од тригодишното реформирано стручно образование за занимања и на стручното оспособување, врз основа на изработените наставни програми во рамките на Твининг проектот за следните образовни профили: конфекционер - 10 стандарди, продавач-8 стандарди, месар - 9 стандарди, печатар - 9 стандарди, градинар-цвеќар – 12 стандарди, гипсер-монтер - 7, електроинсталатер и монтер - 12 стандарди, фризер - 13 стандарди, автомеханичар - 12 стандарди, ракувач со машини за пренос на материјали - 10 стандарди, келнер - 14 стандарди и столар - 12 стандарди на постигања на учениците.

Стандарди на постигањата на учениците за изработотка на наставни програми од четиригодишно стручно образование за новите профили и тоа за:

- Конфекциски компјутерски оператор - 12 стандарди на постигања на учениците;
- Банкарски техничар - 15 стандарди на постигања на учениците;
- Техничар за дизајнер за внатрешна архитектура - 22 стандарди на постигања на учениците;
- Техничар за агроменанџмент - 23 стандарди на постигања на учениците;
- Техничар-нутриционист - 18 стандарди на постигања на учениците.

- **Изработка на прашања за екстерна проверка на постигањата на учениците**

Центарот, во текот на 2015 година, ќе изработи прашања што ги нема во базата на изготвени прашања, а се однесуваат на тригодишното реформирано стручно образование и новите профили во четиригодишното стручно образование и тоа:

- Конфекционер - реформирано - I год. - 700 прашања;
- Конфекциски комп.оператор - нов профил - IV год. - 550 прашања;
- Банкарски техничар - нов профил - IV год. - 600 прашања;
- Продавач - реформирано тригодишно образование - 600 прашања;
- Месар - реформирано тригодишно образование - 400 прашања;
- Техничар за логистика и осигурување за II година - 400 прашања;
- Ракувач со машини за пренос на материјали за I година - 700 прашања;
- Автомеханичар - II год. реформирано тригодишно образование – 600 прашања;
- Фризер (реформиран) II год., вкупно 600 прашања;
- Електроинсталатер и монтер – реформиран - I год. – 500 прашања, II год. – 600 прашања;
- Гипсер-монтер - 400 прашања;
- Градинар-цвеќар - 700 прашања;
- Готвач – 1 год. - 300 прашања;
- Слаткар – 1 год. - 300 прашања;
- Келнер - 2 год. - 600 прашања;
- Угостителски техничар - 2 год. - 700 прашања;
- Угостителски техничар за рурален туризам - 3 год. - 1200 прашања;
- Ракувач со рударски машини - II год. – 600 прашања;
- Столар - II год. – 600 прашања.

- **Реформи во четиригодишното стручно образование**

Во рамките на проектот „Модернизација на стручното образование“ подржан од Светска банка, Центарот во 2015 година ќе отпочне со реформираче на техничкиот образование. Најпрво ќе се изврши ревизија на постојните наставни планови и програми и нивно усогласување со потребите на пазарот на труд за нови профили и вештини. Ќе се одржи јавна расправа од извршената анализа на постојните наставни планови и програми од четиригодишното стручно образование. Ќе се развијат нови наставни планови и програми за нови профили потребни на пазарот на труд.

- **Изработка на стандарди на занимања од реформираното четиригодишно стручно образование**

Стандардите на занимања се неопходни за изработка на наставни планови и програми и стручни квалификации за реформираното четиригодишно стручно образование. Ќе бидат изработени 100 стандарди на занимања за сите активни образовни профили со четиригодишно траење и 50 стручни квалификации.

Бидејќи учесниците во работните групи за изработка на стандарди на занимања и стручни квалификации немаат никаква обука во однос на изработка на овие документи, неопходно е нивно оспособување со еднодневна обука за запознавање и изработка на овие документи.

- **Изработка на наставни програми за четиригодишно образование за нови образовни профили**

За новите образовни профили од четиригодишното стручно образование кои секоја година, согласно со Конкурсот за упис на ученици во средното образование, Центарот изработува програмски документи за новите образовни профили во стручното образование. Оваа година ќе продолжи со изработка на наставни програми за новите образовни профили кои беа воведени во 2011/2012, 2012/2013 и 2013/2014 учебна

година. За таа цел ќе се изработат наставните програми за следните образовни профили: банкарски техничар – 6; техничар за логистика и осигурување – 5; угостителски техничар - 6 програми; угостителски техничар за рурален туризам - 7 програми;

- **Изработка на испитни програми за четиригодишно образование за нови образовни профили**

За образовните профили од техничкото образование, според кои се образуваат ученици во четврта година во учебната 2014/2015 година, ќе бидат изготвени вкупно 3 испитни програми за полагање на стручниот предмет за матурски и завршен испит. За одделни образовни профили кои се реализираат според старите наставни планови и програми, исто така, ќе бидат изготвени испитни програми за полагање на стручниот предмет за матурски и завршен испит, доколку тоа го побараат стручните училишта.

- **Изработка на стандарди за простор и опрема на училиштата**

За изработените наставни планови и програми за новите профили во четиригодишното образование за кои има изработено наставни програми за сите години на образование, како и за реформираните профили во двегодишното и тригодишното стручно образование (според Твининг проектот), ќе се изработат Нормативи за наставни средства и помагала и Норматив за наставен кадар.

- **Учество во натпревари на државно ниво кои се организираат од акредитирани здруженија на наставници**

Советниците од Центарот ќе учествуваат во работата на заедниците на стручните училишта и во организација и реализација на републички натпревари. Центарот ќе воспостави флексибилни механизми за стручно насочување и советување, ќе креира соодветни политики и стратегии како на локално така и на државно ниво и ќе воспостави база на податоци и извори на информации за сите субјекти заинтересирани за стручното образование. Секоја година на државно ниво се организираат натпревари од акредитирани здруженија на наставници од електротехничка, машинска, хемиско-технолошка, сообраќајна струка.

- **Учество во активности за избор на Лидер на струка**

Во 2015 година ќе продолжат активностите за избор на лидер на струка, согласно со проектот од Владата на Р.Македонија, насловен како „Македонија земја на знаења“. За таа цел, секој советник по струка ќе учествува во активностите што се предвидени во овој проект.

- **Учество во работни групи, комисии и обуки**

Вработените во Центарот и во учебната 2015/2016 година ќе учествуваат во спроведувањето на екстерните испити за државна матура. Советниците од соодветната струка ќе учествуваат во реализирањето на стручни испити на наставниците-приправници. Советниците од соодветната струка се членови во Комисија за верификација на програми за неформалното образование на возрасните во Центарот за образование на возрасни. Министерството за образование и наука има надлежност за верификација на новите профили во стручното образование, каде што еден член во Комисијата за верификација е соодветниот советник од Центарот.

Советниците од Центарот, во текот на 2015 година, ќе учествуваат во активности за изработка на техничка спецификација за опремување на средните стручни училишта. И во наредната година ќе продолжат активностите во однос на обука на ментори од компании за реализација на практична обука кај работодавачите, обука на наставниците за реализација на програмите „Подготовка за вработување“ и „Учење преку работа“.

Активно учество во проектот „IME“ (Increasing Market Employability), финансиран од Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC), за делување во

системите што се значајни за пазарот на трудот: туризам и угостителство, зелена економија и креативните индустрии.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- ≠ Изработени 30 стандарди на занимања од сите активни образовни профили од тригодишното стручно образование и стручно оспособување;
- ≠ Изработени 20 стручни квалификации од сите активни образовни профили од тригодишното стручно образование и стручно оспособување;
- ≠ Изработени 139 стандарди на постигањата на учениците по стручните предмети од реформираното двегодишно и тригодишно образование што беа опфатени со Твининг проектот и 90 за новите профили во техничкото образование;
- ≠ Изготвени 11650 предлог-прашања од сите струки за тригодишно и четиригодишно стручно образование за проверка на постигањата на учениците, за наставните предмети од постојните образовни профили во тригодишното и четиригодишното стручно образование, од кои 5100 прашања се на албански и турски наставен јазик;
- ≠ Анализа на постојните наставни планови и програми од четиригодишното стручно образование;
- ≠ Обучени по 3 наставника од 15 струки, вкупно 45 наставника, работодавачи 2 од струка или вкупно 30 работодавачи;
- ≠ Изработени 100 стандарди на занимања од реформираното четиригодишно стручно образование;
- ≠ Изработени 50 стручни квалификации од реформираното четиригодишно стручно образование;
- ≠ Изработени наставни програми за четиригодишно стручно образование за следните нови образовни профили и тоа: банкарски техничар – 6; техничар за логистика и осигурување – 5 наставни програми; угостителски техничар - 6 наставни програми и угостителски техничар за рурален туризам за 4 год. - 7 наставни програми;
- ≠ Изработени 3 испитни програми за полагање на стручниот предмет за матурски и завршен испит за четиригодишно образование за нови образовни профили: банкарски техничар една испитна програма и угостителски техничар за рурален туризам – две испитни програми;
- ≠ Изработени 17 Нормативи за наставни средства и помагала и Норматив за наставен кадар за новите профили во четиригодишното стручно образование и реформираните профили со двегодишно и тригодишно траење;
- ≠ Учество во натпревари на државно ниво кои се организираат од акредитирани здруженија на наставници од електротехничка, машинска, хемиско-технолошка и сообраќајна струка;
- ≠ Дадени стручни мислења за програмите за слободни часови на училиштата;
- ≠ Земено учество во спроведување на екстерните испити за државна матура;
- ≠ Земено учество во спроведување на стручните испити за наставници-приправници;
- ≠ Земено учество во работни групи за верифицирање програми за неформалното образование на возрасните;
- ≠ Земено учество во комисији за верификација на новите образовни профили.
- ≠ Организирано органско-земјоделско производство во училишните економии на земјоделско-ветеринарните училишта;
- ≠ Изработени програми за органско-земјоделско производство во рамките на слободните часови на училиштата;

III. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И СОЦИЈАЛНО ПАРТНЕРСТВО

Цели

Центарот за стручно образование и обука во 2015 година, на полето на меѓународна соработка ќе продолжи со интензивни активности за претставување и презентирање на активностите на истиот пред меѓународните институции, организации, амбасади и странски претставништва од областа на средното стручно образование. Се предвидени посети на слични центри и институции од други држави со цел размена на искуства, знаења, ставови и идеи кои ќе допринесат за подобрување и модернизација на средното стручно образование во Република Македонија. Во таа насока, планирани се потпишување меморандуми за соработка и стратешко партнерство со ВЕТ центри од држави-членки на Европската унија, како и со држави надвор од границите на ЕУ.

Во 2015 година Центарот планира да ја зајакне соработката со ВЕТ центри и слични организации од областа на стручно образование и обука, како што се Италија, Франција, Малта, Англија и од други држави, со потпишување на меморандуми за соработка со центрите од овие држави, во насока на зајакнување и унапредување на соработката и размена на искуства во областа на средното стручно образование.

Краток опис

Во рамките на ИПА проектот, во текот на 2015 година, ќе почнат да се реализираат активностите поврзани со довршувањето на реформата во стручното образование за занимање и стручното оспособување со траење до две години, во текот на 2015 и 2016 година, во водење на евиденција и документација за реализираните активности.

Во рамките на зајакнувањето на врската меѓу стручните училишта и пазарот на трудот, Центарот интензивно ќе работи на воспоставување интегрален Регистар за компании што ги исполнуваат условите за спроведување практична обука за учениците кај работодавачите.

Во текот на 2015 година во соработка со ETF ќе продолжат активностите за спроведување на Процесот Торино.

Ќе биде изработена и Стратегија за воспоставување стратешки партнерства и стратешко работење со цел зајакнување на стратешкото партнерство со релевантните институции, пред сè, со оние со кои се потпишани протоколи и меморандуми за соработка.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- Воспоставена соработка со меѓународни институции и организации, амбасади и странски претставништва;
- Изготвен и пополнет Извештајот за „The Torino process 2014“ во соработка со ETF.
- Потпишани протоколи и меморандуми за соработка.
- Воспоставен интегрален Регистар за компании што ги исполнуваат условите за спроведување практична обука за учениците кај работодавачите;
- Промовирано стручно образование и обука.

IV. ДЕЛОВНА ПОДДРШКА

Цели

Секторот за деловна поддршка ќе даде целосна поддршка за остварување на проектираните активности на Центарот за 2015 година, преку низа активности насочени кон јакнење на капацитетите на Центарот; усогласување на актите на Центарот со Законот за административните службеници, Законот за вработените во јавниот сектор и подзаконските акти; спроведување постапки за пополнување слободни работни места во Центарот; имплементација и сертификација на системот за управување со квалитет ИСО

9001-2008; учество во изработка на предлози за измени и дополнување одделни закони и подзаконски акти; изготвување правилници, решенија, одлуки, информации и договори; објавување конкурси за избор на надворешни соработници на Центарот; лекторирање и преведување документи; одржување на веб-страницата; промовирање на работата на Центарот.

Краток опис

Во согласност со законски утврдените рокови, ќе биде направено усогласување на актите за внатрешна организација и систематизација на работните места во Центарот.

Ќе биде доставено Барање до Министерството за финансии за добивање согласност за вработување нови лица согласно со потребите на Центарот и ќе биде спроведена постапка за нивно вработување.

Ќе се отпочне со имплементација на системот за управување со квалитет ИСО 9001-2008 во Центарот и ќе биде спроведена постапка за сертификација.

Континуирано ќе се одржува веб-страницата на Центарот, со нејзина надградба и ажурирање на податоците на македонски, на албански и на англиски јазик. Исто така, ќе се врши и промоција на работата на Центарот преку електронски и печатени медиуми, но и преку организирање трибини, конференции и сл.

По барање на други институции, ќе се учествува во изработката на предлози за измени и дополнување одделни закони и подзаконски акти од областа на стручното образование.

Ќе бидат изготвени поединечни општи акти со кои се уредува работата на Центарот и тоа: одлуки, решенија, извештаи, договори и слично.

Предлог-прашањата за екстерно проверување на постигањата на учениците ќе бидат лекторирани, преведени и внесени во соодветен програм.

Ќе се врши лекторирање на текстови, графичко уредување и техничка обработка на текстови, редактирање на програмски документи, превод на документи од македонски јазик на јазикот на припадниците на заедниците и на англиски јазик и обратно. Во случај горенаведените активности да бидат во поголем обем, овие активности ќе бидат извршувани со ангажирање надворешни соработници.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- ≠ Изготвени правилници за внатрешна организација и систематизација на работните места во Центарот;
- ≠ Зајакнати кадровски капацитети на Центарот;
- ≠ Имплементиран и сертифициран систем за управување со квалитет ИСО 9001-2008;
- ≠ Следење на законските прописи кои се однесуваат на работењето на Центарот;
- ≠ Учество во изработката на закони и подзаконски акти од областа на стручното образование и во изготвување предлог-измени и дополнување на одделни закони и правилници;
- ≠ Изготвени правилници и поединечни општи акти: одлуки, решенија, извештаи и слично;
- ≠ Лекторирани текстови, графичко уредување, техничка обработка и редактирање на текстови;
- ≠ Превод на документи од македонски јазик на јазикот на припадниците на заедниците и на англиски јазик и обратно;
- ≠ Лекторирани, преведени и внесени прашања за екстерно проверување на постигањата на учениците;
- ≠ Редовно ажурирана и надградувана веб-страницата на Центарот, на македонски, на албански и на англиски јазик;
- ≠ Распишани јавни конкурси за избор на надворешни соработници, согласно со искажаните потреби;
- ≠ Промовирана работата на Центарот преку печатени и електронски медиуми.

V. ФИНАНСИСКИ ПРАШАЊА

Цели

Планска распределба на финансиските средства по одделни активности, предвидени со Годишната програма, финансискиот план и планот за јавни набавки за 2015-та година. Утврдување конкретни потреби за јавни набавки на стоки, услуги и работи и нивно спроведување. Усогласување на фактичката состојба утврдена со пописот со материјалната сметководствена евиденција. Следење на сите доспеани обврски на Центарот, нивна навремена исплата, согласно со одобрениот буџет и вршење на пренамена на средствата, согласно со потребите на Центарот. Обезбедување ажурно, уредно и законито финансиско и материјално работење на Центарот.

Краток опис

Ќе се изготви годишен план за јавни набавки, согласно со одобрениот буџет на Центарот за вкупните потреби во тековната година по видови стоки, услуги и работи и ќе се спроведат постапки, согласно со законот за негова реализација.

Ќе се изготви завршна сметка на Центарот за претходната година. Ќе бидат изготвувани месечни финансиски извештаи како и месечни, полугодишни и годишни статистички извештаи за исплатените плати на вработените.

Ќе биде спроведен попис на крајот на годината и утврдената состојба ќе биде усогласена со материјалното сметководство на Центарот. Ќе биде извршено и срамнување на магацинската со книговодствената евиденција.

Ќе се следи реализацијата на финансиските средства одобрени со буџетот и по потреба ќе се врши нивна пренамена.

Ќе се обезбеди финансиско и материјално работење на Центарот, согласно со позитивните законски прописи.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- ≠ Изготвен план за јавни набавки за 2015-та година и спроведени постапки за јавни набавки, согласно со позитивните законски прописи;
- ≠ Изготвена завршна сметка на Центарот;
- ≠ Усогласена состојба утврдена со попис со материјалното сметководство на Центарот;
- ≠ Изготвени месечни финансиски извештаи како и месечни, полугодишни и годишни статистички извештаи за исплатените плати на вработените;
- ≠ Редовна исплата на обврските на Центарот;
- ≠ Ажурно, законито и уредно водено финансиско и материјално работење на Центарот.

Спроведувањето на активностите од Годишната програма за работа на Центарот во 2015 година, значително ќе зависи од финансиските средства со кои ќе располага Центарот во 2015 година. Во случај да не се обезбедат доволно финансиски средства, може да се забави реализацијата или воопшто да не се реализираат дел од планираните активности.

Составен дел на Годишната програма за работа на Центарот е **Прилог 1** - Финансиски план за реализација на активностите во Годишната програма за работа за 2015 година, во согласност со одобрениот буџет на Центарот за 2015 година.

**Директор,
Зеќир Зеќири**

Прилог 1

Одобрен буџет на Центарот за 2015 година

Ставка	Наслов на активноста	Вредност (годишно ниво)
40	Плати и надоместоци	13.622.000,00
401	- Основни плати на вработените	<u>9.898.000,00</u>
402	- Придонеси за социјално осигурување	<u>3.724.000,00</u>
42	Стоки и услуги	13.320.000,00
420	Патни и дневни расходи	<u>80.000,00</u>
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	<u>580.000,00</u>
423	Материјали и ситен инвентар	<u>700.000,00</u>
424	Поправки и тековно одржување	<u>150.000,00</u>
425	Договорни услуги	<u>11.660.000,00</u>
426	Други тековни расходи	<u>150.000,00</u>
48	Капитални расходи	200.000,00
480	Купување опрема и машини	<u>200.000,00</u>

Финансиски план за реализација на активностите во Годишната програма за 2015 година, согласно со одобрениот буџет на Центарот за 2015 година

Ставка	Наслов на активноста	Вредност (годишно ниво)
40	Плати и надоместоци	13.622.000,00
401	- Основни плати на вработените	9.898.000,00
402	- Придонеси за социјално осигурување	3.724.000,00
42	Стоки и услуги	13.320.000,00
420	Патни и дневни расходи	<u>80.000,00</u>
	- патување на вработените за вршење обуки на наставниците во земјата - учество на семинари, конференции и сл. во странство	30.000,00 50.000,00
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт - Струја	<u>580.000,00</u> 168.000,00

	<ul style="list-style-type: none"> - Водовод и канализација - Пошта - Телефон и телефакс - Мобилни телефони - Регистрација на возила - Гориво за службени возила 	<p>90.000,00</p> <p>25.000,00</p> <p>70.000,00</p> <p>100.000,00</p> <p>27.000,00</p> <p>100.000,00</p>
423	<p>Материјали и ситен инвентар</p> <ul style="list-style-type: none"> - Канцелариски материјали (класери, вирмани, папки, пликоса, обрасци и друг потрошен материјал) - Тонери, кертриџи, рибони, хартија за печатење - Ситен инвентар - Списанија, весници и др. материјал - Прехранбени артикли и пијалаци - Средства за одржување на хигиената - Материјали за разни поправки 	<p><u>700.000,00</u></p> <p>100.000,00</p> <p>440.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>20.000,00</p>
424	<p>Поправки и тековно одржување</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поправки и тековно одржување на објектот - Поправка и тековно одржување на службени возила - Одржување на компјутерската опрема 	<p><u>150.000,00</u></p> <p>40.000,00</p> <p>70.000,00</p> <p>40.000,00</p>
425	<p>Договорни услуги</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осигурување на вработените - Осигурување на градежен објект - Осигурување на моторни возила - Систематски преглед на вработените - Услуги за подготвување и послужување топли и ладни напивки - Услуги за одржување на хигиената - Услуги за умножување/копирање - Сертификација на систем за управување со квалитет ИСО 9001-2008 - Исплата на членови на Управен одбор - Исплата на членови на Совет за стручно образование и обука - Изработка, превод, лектура и внесување во соодветен програм на прашања за екстерна проверка на постигањата на учениците - Изработка на стандарди на занимање - Изработка на 28 наставни програми - Изработка на 3 испитни програми за државна матура и завршен испит - Изработка на 17 Нормативи за наставни средства и помагала и Норматив за наставен кадар - Изработка на 229 стандарди на постигања на учениците - Еднодневна обука по струка за стручна советодавна помош на наставниците - Одржана по една средба во секое стручно училиште - Агенција за авторски права 	<p><u>11.660.000,00</u></p> <p>35.000,00</p> <p>30.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>35.000,00</p> <p>200.000,00</p> <p>900.000,00</p> <p>800.000,00</p> <p>3.000.000,00</p> <p>1.000.000,00</p> <p>1.600.000,00</p> <p>220.000,00</p> <p>400.000,00</p> <p>2.000.000,00</p> <p>300.000,00</p> <p>400.000,00</p> <p>600.000,00</p>
426	<p>Други тековни расходи</p> <ul style="list-style-type: none"> - Објавување оглас 	<p><u>150.000,00</u></p> <p>150.000,00</p>
480	<p>Купување на опрема и машини</p> <ul style="list-style-type: none"> - Купување информатичка опрема 	<p><u>200.000,00</u></p> <p>200.000,00</p>
	Вкупно	<u>27.142.000,00</u>